

Naturplan for Vennerslund Gods 2003

Vennerslund Gods A/S
Vennerslundvej 17
4840 Nørre Alslev
SE. nr.: 13 81 87 38

Naturplanen er udarbejdet af
Skov- og Landskabsingeniørfirma Thyge Andersen.

Indholdsfortegnelse

1	INDLEDNING	4
1.1	FORMÅL MED NATURPLANEN	4
1.2	AFGRÆNSNING AF NATURPLANEN	4
2	EJENDOMMEN OG DET OMGIVENDE LANDSKAB	4
2.1	EJENDOMSBEKRIVELSE	4
2.2	EJERENS MÅLSÆTNING FOR EJENDOMMENS DRIFT	5
2.3	LANDSKABET	5
2.4	PLANFORHOLD, UDPEGNINGER	6
2.5	FREDNINGSFORHOLD, BINDINGER	6
3	NATURELEMENTER.....	7
3.1	HEGN PÅ HOVEDGÅRDSDIGET MOD SUNDBY	7
3.2	REMISE I SUNDBYMARKEN	7
3.3	REMISE I KIRKEMARKEN	7
3.4	REMISE I STADAGERMARKEN	8
3.5	REMISE I KALLERISMARKEN	8
3.6	HEGN PÅ HOVEDGÅRDSDIGET MOD LUNDBY	9
3.7	MARKSKEL MELLE M SØNDESKOV OG RUDEGAARD	9
3.8	HEGN LANG VEJEN MELLE M SØNDESKOV OG RUDEGAARD	9
3.9	HEGN LANGS VEJEN I HAVEMARKEN	10
3.10	STRANDEN MOD GULDBORGSUND	10
3.11	REMISE I SKOVRIDERMARKEN	10
3.12	REMISE I STRANDMARKEN	11
3.13	MERGELGRAV I STRANDMARKEN	11
3.14	REMISE I SKRIVERSTUEMARKEN	11
3.15	HEGN MELLE M EGESKOV OG SKIPPERHUSET	12
3.16	RØRMOSEN	12
3.17	DIGET MOD GULDBORGSUND	12
3.18	DIGERNE LANGS SØRUP Å	13
3.19	SØRUP Å	13
3.20	HEGN MELLE M EGESKOVFOLDEN OG SØRUP Å	14
3.21	NON FOOD BEPLANTNINGER PÅ SANDTAVLERNE	14
3.22	BRAKAREALET PÅ SANDTAVLERNE	15
3.23	NY GRÆSNINGSENG PÅ BIRKHOLM FOLDEN	15
3.24	SKOVBLÆTET MELLE M SANDTAVLERNE OG BIRKHOLM FOLDEN	15
3.25	HEGN LANGS MOTORVEJEN	15
3.26	BRAKAREAL VED TYREHOLMEN	16
3.27	BEVOKSNING PÅ GL. KYSTSKRÆNT	16
3.28	SMEDEMARKS REMISEN	16
3.29	KALVEFOLDEN	17
3.30	DIGET MELLE M BIRKHOLM BROEN OG DRONNINGEHAVE BROEN	17
3.31	MERGELGRAV I SØNDER MORTENSMARK	18
3.32	SKELGRØFTEN MOD ØST	18
3.33	BRAKBRÆMME I SØNDER MORTENSMARK	19
3.34	GRUS FOLDEN	19
3.35	GRÆSNINGSENG VED AVLSGÅRDEN OG GRÆSNINGSENG VED RUDEGAARD	20
3.36	ALLÉERNE	20
3.37	PARKEN	20
4	GENEREL DEL	21
4.1	VANDHULLER	21
4.2	LEVENDE HEGN OG SMÅBEPLANTNINGER	21
4.3	SKOVBYRN	22
4.4	BRAKAREALER	22
4.5	DYRKEDE MARKER	23
4.6	VILDTAGRE	24

5	PRIORITERING AF FORSLAGENE	24
5.1	NATURPLANENS NØGLETAL.....	24
5.2	PRIORTERING.....	25
6	KILDER	26
7	BILAGSFORTEGNELSE	26

1 Indledning

1.1 Formål med naturplanen

Formålet med naturplanen er at forbedre forholdene for dyr og planter i landbrugslandet, samt at bevare og eventuelt genoprette naturelementer.

Naturplanens mål er samtidig at give ejer og medarbejdere et overblik over ejendommens naturværdier. Gennem naturplanen får ejer og driftsledere et bedre beslutningsgrundlag for ejendommens drift. Det er vigtigt, at driftsgrenene arbejder sammen om at opnå et godt resultat.

Forslaget til naturplan har under udarbejdelsen været drøftet med ejer og driftsledere. Forslagene skal betragtes som et idékatalog og er ikke bindende for ejeren.

I takt med at landbrugets drift bliver mere intensiveret, bliver behovet for at pleje vildtet større. De foranstaltninger, der iværksættes som vildtpleje, kommer imidlertid ikke kun det jagtbare vildt men hele naturen til gode.

I naturplanen er der sat fokus på at bevare og beskytte de eksisterende biotoper frem for at etablere nye biotoper. Disse forhold er indeholdt i følgende prioritering:

1. *Bevar* det endnu uskadede
2. *Reducer* den skadelige virkning
3. *Genopret* delvist ødelagte områder
4. *Nyetabletér* i sammenhæng med eksisterende natur

1.2 Afgrænsning af naturplanen

Naturplanen omfatter landbrugsarealerne, der ligger samlet omkring godset, i alt ca. 450 ha. Mod sydvest grænser arealet til Guldborgsund på en 3 km lang strækning, mod øst og vest grænser arealet til godsets skove og mod syd til motorvejen. Arealet gennemskæres af Sørup Å. Skovene er ikke med i naturplanen, idet der i 2001 er foretaget en registrering af nøglebiotoperne i skovene.

De enkelte naturelementer er nærmere beskrevet i afsnittet om naturelementer, medens der i den generelle del er en mere overordnet beskrivelse om naturtyperne og tiltag i forbindelse med disse.

2 Ejendommen og det omgivende landskab

2.1 Ejendomsbeskrivelse

Vennerslund gods er etableret ved domænesalget i 1766, hvor de to venner Hans Tersling og Peder Thestup købte godset. Godset strakte sig helt til Kraghave ved Nykøbing Falster.

Den oprindelige hovedbygning er nu forvalterbolig og godskontor. Den nuværende hovedbygning er opført i 1845 i klassicistisk stil og er tegnet af arkitekt Otto Michael Glahn. Begge bygninger er fredet.

I området omkring Sørup Å, den tidligere Skidenvig, er der i årene mellem 1820 og 1848 inddiget og tørlagt 82 ha. Disse arealer blev brugt til afgræsning indtil slutningen af 1950-erne, hvor besætningen blev solgt.

Godset har været i familiens eje siden 1809, og ejes i dag af Susanne Brockenhuus-Schack. Godset omfatter 915 ha ager, eng og skov.

Landbruget, der omfatter 550 ha, drives som traditionel planteavlsbedrift med korn, frø, ærter og roer. Til godset hører jagtvæsen med fasanopdræt.

Den gamle hovedbygning er fredet

"Koparken", vanding for kreaturer

2.2 Ejerens målsætning for ejendommens drift

Det er ejerens ønske, at ejendommen fortsat skal drives med et økonomisk bæredygtigt landbrug. Investeringer i naturgenopretning og drift af naturområder skal derfor finansieres gennem driften.

Nye tiltag bør implementeres, så der fortsat kan drives et rationelt landbrug. Pga. jordernes høje bonitet vil hovedparten af brakarealerne fortsat være lokaliseret på de inddæmmede arealer.

Ejeren har stor interesse i den jagtbare del af dyrelivet. Det er målet, at jagten som driftsgren skal være bæredygtig og hvile på et naturnært grundlag.

I planen er beskyttelse af de små vandhuller prioriteret højt, og arbejdet med naturgenopretning er væsentligst begrænset til vandhullerne og til arealerne langs Sørup Å.

2.3 Landskabet

Herregårdslandskabet omkring Vennerslund præges af Guldborsunds nærhed, af skovene, af Sørup Å og af de mange småbiotoper med vandhuller, vildtremiser og levende hegn.

Stadager kirke er med sin karakteristiske gule farve og åbne beliggenhed med til at understrege landskabets karakter.

Agerjorden er overvejende lavtliggende jævne lerjorde, der skråner let mod sundet. Mod syd ligger de inddæmmede arealer med Sørup Å, og her er naturindholdet væsentligt større end på den intensivt dyrkede agerjord.

2.4 Planforhold, udpegninger

De inddæmmede arealer og arealerne langs Sørup Å er udlagt som SFL område mhp. genskabelse af våde enge og som Vandmiljøplan 2 område. Området omfatter 15 vandhuller, som også er udlagt som SFL område med 20 m bræmmer.

I SFL områderne er der mulighed for at indgå MVJ-aftaler om tilskud til driften.

SFL områderne er vist på kortbilaget.

Stadager kirke.

Fredet stendige ved Vennerslund.

2.5 Fredningsforhold, bindinger

På ejendommen findes en række områder, som er beskyttet iht. Naturbeskyttelsesloven. Det betyder oftest, at der ikke må foretages foranstaltninger, der kan ændre naturtilstanden uden tilladelse fra amtet.

Langs stranden (§ 15) findes en standbeskyttelseslinie på 300 m bredde, og langs Sørup Å (§16) er der en 150 m beskyttelseslinie. Jorddigerne mod Sundby og Lundby samt stendiget ved avlsgården er beskyttede (§4), og en række vandhuller, der er over 100 m², og enge, er beskyttede (§3). Omkring Stadager kirke må der ikke plantes høje træer. Omkring skovene (§17) er der en 300 m byggelinie.

Langs Sørup Å og grøften i østskellet er der 2 m dyrkningsfri bræmmer.

Der findes ikke gravhøje på landbrugsjorden, men fem høje vides at være overpløjet for mange år siden. Området syd for Stadager kirke menes at rumme resterne af den gamle Stadager landsby. Her bør man undgå dybdepløjning.

Fredningsforholdene er vist på kortbilaget.

3 Naturelementer

3.1 Hegn på hovedgårdsdiget mod Sundby

Beskrivelse

Ejendomsgrænsen mod Sundby udgøres hovedsagelig af det gamle hovedgårdsdige, der er 1.400 m langt og omtrent 4 m bredt, og på en mindre strækning af en lavning i terrænet. Diget er bevokset med tjørn, hunderose, hylde, slåen, brombær, hvidpil og landevejs-poppel. Mod sydvest er der indplantet enkelte seljerøn. Hegnet er i forfald, den eneste fornyelse der sker er selvsåede hylde. Pil og poppel er udsat for vinden og vælter ofte, når det stormer. Bundevegetationen består væsentligst af brændenælde, vild kørvel og græs. Hegnet har stor naturværdi med sine gamle træer og buske og med henfald af træer og grene. Fra østenden fortsætter hegnet mod nord i et 300 m langt markskel med spredte buske af tjørn og slåen. Hovedgårdsdiget er beskyttet iht. Naturbeskyttelsesloven §4.

Målsætning

At virke som ledelinie og levested for vildtet

Tiltag og drift

Pil og poppel stynes. Indplantning af tjørn, slåen og hassel. Seljerøn fjernes.

3.2 Remise i Sundbymarken

Beskrivelse

Remisen i Sundbymarken består af en vandfyldt mergelgrav på ca. 800 m² og en randbeplantning, ca. 700m², der er tilpasset agerdyrkningen. Randbeplantningen består af fuglekirsebær, slåen, tjørn, hunderose, hylde og enkelte hvidpil. Vandhullet er meget beskyttet og trænger til oprensning. Vandhullet er beskyttet iht. Naturbeskyttelsesloven §3.

Målsætning

At skabe et godt levested for vildtet

Tiltag og drift

Beplantningen af fuglekirsebær og hvidpil fjernes. Der foretages en oprensning af vandhullet, hvorunder noget af brinkerne fjernes. Der udlægges en 10 m beskyttelseszone, 0,15 ha, der kun delvis beplantes. Yderst mod marken etableres et jorddige på ca. 0,75 cm højde. Diget skal beskytte mod vinden og mod eventuelle miljøpåvirkninger fra agerbruget og samtidig virke som en insektvold. Beplantningen indenfor diget kan udføres som non food beplantning eller iht. MVJ ordningen. Planter fås fra "Plant for vildtet" med 75% tilskud. Oprensningen kræver tilladelse iht. Naturbeskyttelsesloven §3.

3.3 Remise i Kirkemarken

Beskrivelse

Remisen består af en vandfyldt mergelgrav på ca. 0,12 ha, og en randbeplantning på ca. 600 m², der er tilpasset agerdyrkningen. Randbeplantningen består af slåen, tjørn, hunderose, benved, hylde, kræge, rød kornel, hæg, ask, store hvidpil og én stor hestekastanie. Vandhullet er meget beskyttet og trænger til oprensning. Vandhullet er beskyttet iht. Naturbeskyttelsesloven §3.

Målsætning

At skabe et godt levested for vildtet

Tiltag og drift

Beplantningen af hvidpil, hestekastanie og ask fjernes. Der foretages en oprensning af vandhullet, hvorunder noget af brinkerne fjernes. Der udlægges en 10 m beskyttelseszone, 0,22 ha, der kun delvis beplantes. Kræge bevares. Yderst mod marken etableres et jorddige på med 0,75 cm højde. Diget skal beskytte mod vinden og mod eventuelle miljøpåvirkninger fra agerbruget og samtidig virke som en insektvold. Beplantningen indenfor diget kan udføres som non food beplantning eller iht. MVJ ordningen. Planter fås fra "Plant for vildtet" med 75% tilskud. Oprensningen kræver tilladelse iht. Naturbeskyttelsesloven §3.

3.4 Remise i Stadagermarken

Beskrivelse

Remisen er plantet i foråret 2003 omkring en mergelgrav. Mergelgraven på 0,11 ha, har en randbevoksning af ask, tjørn og hunderose. Nogle store ask er fældet for at give lys til vandhullet. En 10 m bræmme, 0,18 ha, er indtaget som remise og beplantet med slåen, tjørn, rød kornel og fjeldribs.

Målsætning

At virke som et godt levested for vildtet

Tiltag og drift

Yderst mod marken etableres et jorddige med 0,75 cm højde. Diget skal beskytte mod vinden og mod eventuelle miljøpåvirkninger fra agerdriften. Udvidelsen er tilskudsberettiget enten som non food beplantning eller iht. MVJ ordningen.

3.5 Remise i Kallerismarken

Beskrivelse

Den nuværende remise er på 0,23 ha, hvoraf 800 m² er gammel mergelgrav. Mergelgraven er helt tilvokset med dunhammer og lådden dueurt, som næsten skjuler vandfladen. Bevoksningen omkring består af gamle tjørn, slåen, hyld, hunderose og enkelte døende graner. Bunke af marksten.

Målsætning

At skabe et godt levested for vildtet

Tiltag og drift

Mergelgraven oprensnes i september 2003, og jordfyldet spredes på markerne. Remisen udvides med en bræmme på 10 m bredde, 0,24 ha, der tilplantes med slåen, tjørn, rød kornel og fjeldribs. Yderst mod marken etableres et jorddige med ca. 0,75 cm højde. Diget skal beskytte mod vinden og mod eventuelle miljøpåvirkninger fra agerbruget og samtidig virke som en insektvold. Beplantningen kan udføres som non food beplantning eller iht. MVJ ordningen. Planter fås fra "Plant for vildtet" med 75% tilskud. Oprensningen kræver tilladelse iht. Naturbeskyttelsesloven §3.

Hovedgårdsdiget mod Lundby

Tilgroet vandhul i Kallerismarken.

3.6 Hegn på hovedgårdsdiget mod Lundby

Beskrivelse

Hovedgårdshegnet mod Lundby er 1.300 m langt og 4-5 m bredt. Det er et gammelt, meget smukt hegn domineret af tjørn, slåen, hylde og hunderose. Tidligere har der været stynede popler i hegnet, men de sidste væltede i 1999. Mod vest mod Nyhuse findes mirabel og humle, desuden findes enkelte benved. Tæt fodpose af brændenælde, vild kørvel og græs. Diget er beskyttet iht. Naturbekyttelsesloven §4.

Målsætning

At virke som ledelinie og levested for vildtet

Tiltag og drift

Hegnet er meget gammelt og trænger til en foryngelse. Dette kan ske gradvist som stævning om vinteren.

3.7 Markskel mellem Sønderskov og Rudegaard

Beskrivelse

Marskel mod nabo, ca. 300 m langt og 1-2 m bredt, overvejende med græsvegetation. Midt på strækningen en lille mergelgrav med slåen, tjørn, skørpil og et stort forvildet pæretræ.

Målsætning

At skabe et godt levested/ledelinie for vildtet.

Tiltag og drift

Marskellet tilplantes med én række slåen og tjørn. Mergelgraven renses op og hugges fri, så der kommer mere lys til vandhullet. Pæretræet bevares. Mergelgraven er *ikke* omfattet af Naturbeskyttelsesloven §3.

3.8 Hegn lang vejen mellem Sønderskov og Rudegaard

Beskrivelse

Hegnet er ca. 250 m langt og er plantet i 1992. Der er oprindeligt plantet mange arter, hvoraf nogle kun findes i få eksemplarer pga. vildtbidning. Hegnet består af seljerøn, californisk gedebled, hylde, hæg, navr, tjørn, eg, hvid snebær, mirabel og rose.

Målsætning

At virke som ledelinie for vildtet

Tiltag og drift

Ved udtynding fjernes gradvist de mest fremmede arter, dog bibeholdes seljerøn pga. dens rige bærsætning.

3.9 Hegn langs vejen i Havemarken

Beskrivelse

Hegnet er 650 m langt og er plantet i 1992 som et 3-rækket hegn. Pga. drænledninger er der overvejende anvendt buske. Hegnet er værdifuldt både som ledelinie og som levested for vildtet, men virker pga. sin artssammensætning fremmed i landskabet. Der er plantet havtorn, virginiarose, mangeblomstret rose, sargent æble, tjørn, rød snebær, hvid snebær, bærmispel, slåen, dunet gedebled, californisk gedebled og klitrose.

Målsætning

At virke som ledelinie og levested for vildtet

Tiltag og drift

Ved tynding af hegnet favoriseres tjørn og slåen, så hegnet ad åre, for så vidt angår arterne, bliver mere hjemmehørende.

3.10 Stranden mod Guldborgsund

Beskrivelse

Området grænser til Guldborgsund på en strækning af 3 km. Kysten er fladvandet og skift mellem høj- og lavvande giver gode fourageringsmuligheder for mange ande- og vadefugle. Farvandet er vildtreservat, internationalt naturbeskyttelsesområde, EF-habitatsområde og internationalt fuglebeskyttelsesområde, og bl.a. gæs bruger i stigende omfang de tilstødende marker til rast og fouragering. Fra diget til Sønderskov findes både erosionskyst og en strækning med tilgroning. Her findes også en fin naturlig bevoksning langs kysten med tjørn, hyld, hunderose, slåen, skørpil, hvidpil, benved og en lille klynge avnbøg. På vandsiden af bevoksningen tilgroning med tagrør, og på landsiden fodpose af brændenælder som følge af gødskningen fra marken. Kysten er beskyttet iht. Naturbeskyttelsesloven §15.

Målsætning

Den naturlige bevoksning langs stranden skal bevares

Tiltag og drift

Intet aktuel

3.11 Remise i Skovridermarken

Beskrivelse

Remise 0,40 ha. Inderst en lille mergelgrav med meget lidt vand, gråpil og slåen. Dernæst en beplantning med gran og cypres omkranset af én række tjørn. Senere tilplantning med dunet gedebled, blågran, hvid snebær, rød snebær, fjeldribs og rød kornel. Selvsået hyld og hunderose. Sidst på efteråret er remisen åben og vindblæst, og den trænger til en omlægning.

Målsætning

At skabe et godt fristed for områdets dyreliv.

Tiltag og drift

Der foretages en lille uddybning af mergelgraven, så den kan holde vand hele sommeren. Bevoksningen af cypres og gran fældes, og hugstaffaldet fjernes. Herved fremkommer et åbent og soleksponeret areal på 1.000 m², som fortsat bør holdes fri for opvækst. Blågran og hyld fældes, og dunet gedeblad, hunderose og rød kornel stævnes. Samtidig indplantes slåen og tjørn i rækkerne mod marken. En evt. udvidelse af remisen med beplantning kræver dispensation fra strandbeskyttelseslinien

3.12 Remise i Strandmarken

Beskrivelse

Remisen på 0,29 ha, er plantet omkring en mindre mergelgrav. I mergelgraven findes et lille vandhul på ca. 200 m² med gråpil. Vandhullet tørrer ud om sommeren. Omkring mergelgraven cypres og enkelte graner omkranset af én række tjørn. Yderst rosa rogusa, dunet gedeblad, hyld, hunderose, slåen, hvid snebær, rød snebær og fjeldribs.

Målsætning

At skabe et godt fristed for områdets dyreliv

Tiltag og drift

Vandhullet renses op, hvilket kræver tilladelse iht. Naturbeskyttelsesloven §3. Remisens lange side ligger på tværs af pløjeretningen. Derfor omlægges den således, at den bliver 20 m smallere og tilsvarende længere i pløjeretningen. Arealet forøges herved med 300 m² til 0,32 ha. Det inderste af remisen med vandhullet holdes åbent. Nyplantning med slåen, tjørn, rød kornel og fjeldribs. Yderst etableres en jordvold på ca. 0,75 m højde. Diget skal beskytte mod vinden og mod eventuelle miljøpåvirkninger fra agerdriften.

3.13 Mergelgrav i Strandmarken

Beskrivelse

Mergelgrav på 0,14 ha, med vandhul og kantbevoksning af tjørn, gråpil, hvidpil, hunderose, slåen, hyld, hvidpil og stort forvildet æbletræ og kirsebærtræer. Vandhullet er meget beskyttet.

Målsætning

At skabe et godt levested for områdets dyreliv

Tiltag og drift

Beplantningen fjernes på sydsiden, og brinken udjævnes, hvilket kræver tilladelse iht. Naturbeskyttelsesloven §3. Endvidere fjernes de største hvidpil. Der udlægges en beskyttelsesbræmme omkring mergelgraven på 10 m bredde og arealet arronderes, i alt 0,30 ha som brak. Yderst mod agerjorden udlægges en 2 m bred barjordsstribe, som holdes bar ved fræsning 2-3 gange om året. Dernæst en insektvold på 4 m bredde. Arealet indenfor slås en gang om året efter ynglesæsonen.

3.14 Remise i Skriverstuemarken

Beskrivelse

Inderst i remisen en gammel mergelgrav på ca. 1.000 m² med naturlig vegetation af gråpil, slåen, ask, rødell og en enkelt skørpil. Vandhullet er forholdsvis lavvandet og trænger til oprensning og lys. Yderst mod marken gammel remisebeplantning med rosa rogusa, syren, fjel-

fjelddribs, enkelte graner og mange selvsåede hyld. Kanten er præget af brændenælder som følge af gødskning fra marken. Normalt suppleres remisen med en vildtager.

Målsætning

At skabe et godt levested med fødemuligheder og god dække for områdets dyreliv.

Tiltag og drift

Mergelgraven oprensnes, og en del af bredden anlægges med anlæg 1:5. En del af træbevoksningen fjernes så der kommer lys til vandhullet. Enkelte rødæl og gråpil bevares. Hyld og syren fjernes, og remisen udvides med en 10 m bræmme, 0,24 ha, med beplantning af slåen, tjørn, rød kornel. Mod marken afsluttes med en ca. 0,75 cm høj jordvold. Tilplantning kan foretages som non food beplantning i brak eller iht. MVJ-aftale, og erstatter anlæg af vildtager. Oprensning af vandhullet kræver amtets tilladelse efter Naturbeskyttelsesloven §3.

3.15 Hegn mellem Egeskov og Skipperhuset

Beskrivelse

Hegnet er plantet omkr. 1995, er ca. 140 m langt og består af pyramidepoppel, eg, californisk gedeblad, tjørn, slåen og fjelddribs.

Målsætning

At virke som ledelinie for vildtet

Tiltag og drift

Pyramidepoppel fjernes. Ved den videre udtynding fjernes californisk gedeblad.

3.16 Rørmosen

Beskrivelse

Rørmosen på 0,25 ha, danner en trekant mellem Sørup Å og digevejen. Navnet Rørmosen kommer af, at arealet er lidt mere vådt end de omkringliggende arealer og derfor overvejende har været bevokset med tagrør. Den naturlige bevoksning er gråpil, slåen, tjørn, hyld og hunderose. Der er indplantet hvidel, skovfyr, sitkagran, blågran og birk.

Målsætning

Bevoksningen bevares med særlig hensyntagen til gråpil, slåen og tjørn.

Tiltag og drift

Indplantede træer og buske fjernes. Eventuelt indplantning af stiklinger af gråpil. Blågran fjernes snarest for at signalere, at bevoksningen trods alt rummer en vis autensitet.

3.17 Diget mod Guldborgsund

Beskrivelse

Kystdiget mod Guldborgsund, der er ca. 1.300 m langt, er etableret mellem 1820 og 1848 ved inddæmningen af den tidligere Skidenvig. I diget, hvor Sørup Å munder ud, findes sluseanlæg med dobbelt sluseport, bygget af granitkvadre. Diget er for størsteparten dækket af mindre træer og buske, hvidel, slåen, engriflet hvidtjørn, hunderose, hyld, syren, mirabel, rynket rose, bjergfyr, navr, bukketorn, æble og pære. Plantesammensætningen afspejler både indplantning og naturlig indvandring. På den ikke træbevoksede del vokser græsser, tagrør og brændenælder.

Målsætning

Beplantningen på diget overlades til naturlig succession.

Tiltag og drift

Ingen. Det forventes, at bjergfyren, som er den mest "egnsfremmede", forsvinder af sig selv.

3.18 Digerne langs Sørup Å

Beskrivelse

Fra slusen til broen mellem Egeskov og Birkholm løber Sørup Å gennem det tørlagte område mellem to parallelle diger. På det sydlige dige ligger digevejen. Strækningen er 640 m, og arealet der grænser til åen er 2,5 ha. Vegetationen er overvejende græs og tagrør, og i den nordøstlige del tillige rød hestehov.

Målsætning

Digerne bevares uden trævegetation med overvejende græs og tagrør.

Tiltag og drift

Vegetationen af rød hestehov begrænses ved slåning. Eventuel trævegetation fjernes.

Sørup Å med tagrørsbevoksning.

Sørup Å med rød hestehov.

3.19 Sørup Å

Beskrivelse

Sørup Å løber gennem området på en strækning af knapt 2 km, og forløbet kan deles i tre dele. Strækningen nærmest sundet, der ligger mellem de to diger, er bredest og med vegetation af tagrør. På strækningen syd for Kalvefolden består vegetationen på bredderne overvejende af rød hestehov. Øst for Dronningehave broen, hvor åen har sit naturlige forløb dominerer rød hestehov helt. Der er registreret ørred og nipigget hundestejle. Åen er omfattet af Naturbeskyttelsesloven §3, og er i regionplanen målsat som B3 vandløb.

Målsætning

At sikre en varieret flora og fauna i åen og dens nære omgivelser

Tiltag og drift

For at begrænse rød hestehov, bør der tilrettelægges et slåningsprogram evt. suppleret med afgræsning af bredderne. Amtet foretager én årlig slåning efter 15. juli, og denne ene slåning er ikke nok til at hæmme rød hestehov. I åløbet på strækningen nord for Dronningehave udlægges store sten for at skabe mere strøm og ståsteder for ørred. Udlægningen af sten kræver tilladelse fra amtet.

3.20 Hegn mellem Egeskovfolden og Sørup Å

Beskrivelse

På grænsen mellem Egeskovfolden og det nordlige å-dige findes, på en strækning af 300 m, resterne af et 3-rækket læhegn. Hegnet er plantet i 1992 og med samme arter, som blev plantet langs motorvejen, men kun arter der ikke ædes af vildtet eller har været beskyttet med vækstrør er ladt tilbage. Det gælder dunet gedeblad og californisk gedeblad samt kirsebær og mirabel i vækstrør.

Målsætning

Området friholdes for træer og høje buske

Tiltag og drift

Beplantningen fjernes med grenknuser og genplantes med én række slåen.

3.21 Non food beplantninger på Sandtavlerne

Beskrivelse

På Sandtavlerne, der er udlagt som brak, er der i 2000 plantet 2,5 ha med træer og buske hovedsagelig som non food beplantning. Beplantningerne er udført med hjemmehørende arter og med planter af dansk/lokal herkomst. Der er plantet mange forskellige arter bl.a. for at afprøve deres egnethed som føde og dække for vildtet. I non food beplantningerne er plantet slåen, engriflet hvidtjørn, hæg, navr, avnbøg, fjeldribs, stilkeg, rød kornel, gråpil (stiklinger), benved, småbladet lind, kvalkved, alm. røn, skovfyr og dunet gedeblad. I andre beplantninger endvidere plantet de arter, som ikke må bruges i non food beplantninger såsom hassel, fuglekirsebær, skovabild og mirabel. Rødel har været anvendt som ammetræ. Beplantningerne har været hegn mod vildtet i tre vækstsæsoner, en enkelt dog i fire år pga. små egeplanter.

Målsætning

Formålet med beplantningerne er at skabe varige og smukke beplantninger med godt dække og gode fødemuligheder for vildtet og med mange blomstrende træer og buske, der kan gavne bierne.

Tiltag og drift

Beplantningerne plejes med udttynding.

Insektvold på Sandtavlerne.

Vildtstribe med honningurt på Sandtavlerne.

3.22 Brakarealet på Sandtavlerne

Beskrivelse

Brakmarken på Sandtavlerne var oprindeligt 25 ha stor. Heraf er udtaget ca. 5 ha til non food beplantninger og til vildtager. På de resterende 20 ha er der siden 1999 lavet forskellige tiltag for at skabe bedre betingelser for vildtet. Der er etableret insektvolde, vildtstriber med forskellige vildtvenlige arter og slået spor for skabe variation og holde vegetationen kort.

Målsætning

At skabe en varieret natur til gavn for vildtet

Tiltag og drift

Anlæg af vildtstriber og slåning.

3.23 Ny græsningseng på Birkholm folden

Beskrivelse

Birkholm folden på 10,0 ha dyrkes som ager, men mod syd er jorden meget sandet. For at skabe mere variation til gavn for dyrelivet, foreslås arealet udlagt til græsningseng og afgræset med får.

Målsætning

At skabe gode betingelser for områdets dyr og planter, herunder især vadefugle og harer

Tiltag og drift

Afgræsningen kan ske iht. MVJ-aftale. En del af det midterste af folden hegnes fra, så der bliver dækning og et godt insektliv.

3.24 Skovbæltet mellem Sandtavlerne og Birkholm folden

Beskrivelse

Skovbæltet eller læbæltet er 0,95 ha og måler 500 m i længden. I læbæltet findes et mindre vandhul, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven §3. Bevoksningen er i forfald og består af birk, hvidel, skovfyr, tjørn, slåen, hæg og mirabel. Der er i 2000 yderligere indplantet kvalkved, hassel, fuglekirsebær, alm. røn og dunet gedeblad. Jordbunden er let og sandet, og vegetationen er overvejende græs.

Målsætning

Læbæltet bevares med en varieret sammensætning af træer og buske, hvor bl.a. skovfyr indgår pga. den lette jordbund.

Tiltag og drift

Plejes med udhugning. Hvidel fjernes, så vidt det er muligt. Vandhullet udvides, hvilket forudsætter tilladelse iht. Naturbeskyttelsesloven.

3.25 Hegn langs motorvejen

Beskrivelse

Læhegn/afskærmende beplantning mod motorvejen på en 1.150 m lang strækning. Etableret i 1992 som 3-rækket hegn med ahorn, grønæl, californisk gedeblad, dunet gedeblad, mirabel,

tjørn, mangebl. rose, kirsebær, elm, eg, surbær og navr. Hegnet er 1-4 m højt og i god gro-ning, men skal fjernes i forbindelse med udvidelse af motorvejen i 2007.

Målsætning

Der skal etableres et nyt levende hegn som afskærmende/biotopsforbedrende beplantning. Der anvendes kun egnskarakteristiske træer og buske f.eks. stilkeg, navr, hassel, rød kornel, eng-riflet hvidtjørn, hunderose og slåen.

Tiltag og drift

Hegnet etableres hurtigst muligt, når skelforholdene er afklaret. I stedet for som nu 3 rækker, plantes 2 rækker med en urørt græsstribe på 1-2 m bredde mod agerjorden. Der etableres et permanent vildthejn mellem motorvejen og beplantningen for at mindske risikoen for påkør-sel af vildt. Beplantningen forudsætter tilladelse fra naturbelyttelseslovens strandbeskyttel-seslinie. Der kan søges tilskud til lægivende/biotopsforbedrende beplantninger på 40% af om-kostningerne.

3.26 Brakareal ved Tyreholmen

Beskrivelse

Areal på 0,85 ha som hidtil har været anvendt som brak og vildtager. Grænser til skovene.

Målsætning

At skabe gode levebetingelser for vildtet

Tiltag og drift

Fortsat udlæg som brak med varieret drift og evt. non food beplantning iht. bestemmelserne. Mod agerjorden insektvolde og fræset barjordstribe.

3.27 Bevoksning på gl. kystskrænt

Beskrivelse

Bevoksningen på den gamle kystskrænt ligger i naturlig forlængelse af Egeskovens skovbryn, og danner skel mellem agerjorden og engen. Bevoksningen er karakteriseret af gamle ege og navr og i østenden af store hvidpil og et flot krat af gråpil. Desuden findes hyld, tjørn, slåen, ask, hunderose og brombær. Skovbundsflora med bl.a. bingelurt.

Målsætning

At bevare bevoksningen med særlig hensyntagen til de gamle ege og navr.

Tiltag og drift

Ask og hvidpil kan fældes, hvis de generer de gamle ege og navr. Bevoksningen kan evt. ind-gå i afgræsningen af Kalvefolden.

3.28 Smedemarks remisen

Beskrivelse

Inderst i remisen på 0,24 ha, ligger en gammel mergelgrav med et næsten udtørret vandhul på ca. 200 m² med naturlig vegetation af gråpil og slåen. Det inderste af remisen er stærkt i for-fald med hyld, roser og enkelte graner. Yderst mod marken nyere remisebeplantning med tjørn, rød snebær, hvid snebær, blågran, hunderose, hyld, californisk gedeblad, rød kornel, cortoneaster, dunet gedeblad, havtorn og fjeldribs. Kanten er præget af brændenælder som følge af gødskning fra marken. Normalt suppleres remisen med en vildtager.

Målsætning

At skabe et godt levested med god dække for områdets dyreliv.

Tiltag og drift

Mergelgraven oprenses, hvilket forudsætter tilladelse efter Naturbeksyttelsesloven §3. I den indre del af remisen fjernes træbevoksningen, så der kommer lys til remisen. De mest fremmede arter fjernes gradvist og overtages af slåen og tjørn.

3.29 Kalvefolden

Beskrivelse

Kalvefolden er beliggende på nordsiden af Sørup Å mellem åen og agerjorden. Kalvefolden på 2,3 ha har, som navnet antyder, været brugt til græsning af kalve. Græsningen ophørte i midten af 1950-erne. En del af engen oversvømmes om vinteren af åen og er efter græsningens ophør vokset til med tagrør og rød hestehov. Den østlige og højst beliggende del på 0,5 ha har været bevokset med sitkagran, som blev fældet sommeren 2002. Engen er, med undtagelse af den tidligere sitkabevoksning, omfattet af Naturbeskyttelsesloven §3. Ca. 1,5 ha af engen bliver afgræsset fra 2003. Mellem engen og agerjorden, på en strækning af ca. 400 m, er der i 2003 etableret et lavt jorddige med beplantning af slåen.

Målsætning

At genoprette engen som græsningseng

Tiltag og drift

Der er indgået MVJ aftale om afgræsning af 0,7 ha fra 2003 og yderligere 0,5 ha fra 2004. Det er målet, at resten af engen også skal indgå i afgræsningen. På engen etableres et par flade "bekkasinskrab" til gavn for vadefuglene. Afgræsning med får for at bekæmpe rød hestehov. Hegning mod åen er ikke påkrævet. Iht. MVJ-aftalen må arealerne ikke gødskes eller sprøjtes, og der skal afgræsses med 0,3 til 1,0 dyreenhed.

3.30 Diget mellem Birkholm broen og Dronningehave broen

Beskrivelse

Diget med digevejen syd for åen og mellem de to broer er ca. 600 m langt. Vegetationen er domineret af rød hestehov. På en del af strækningen findes en del smukke hyldebuske, som giver masser af bær.

Målsætning

Diget bevares hovedsagelig uden træbevoksning. Vegetationen af rød hestehov skal begrænses.

Tiltag og drift

Rød hestehov bekæmpes ved slåning.

Mergelgraven i Sønder Mortensmark

3.31 Mergelgrav i Sønder Mortensmark

Beskrivelse

Mergelgraven omfatter et areal på 0,25 ha, hvoraf ca. halvdelen er vandhul. Vandstanden er lav og vandhullet trænger til oprensning. Omkring vandhullet findes en meget fin beplantning af gråpil, slåen, hunderose, hyld og benved.

Målsætning

At skabe et godt levested for vildtet

Tiltag og drift

Mergelgraven oprenses. Oprensningen kræver tilladelse iht. Naturbeskyttelsesloven §3. Dernæst udlægges en beskyttelsesbræmme omkring mergelgraven på 10 m bredde, i alt 0,30 ha, som brak. Yderst mod agerjorden udlægges en 2 m bred stribe, som holdes bar ved fræsning 2-3 gange om året. Dernæst en insektvold på 4 m bredde og inderst græs, som slås en gang om året.

3.32 Skelgrøften mod øst

Beskrivelse

Skelgrøften mod øst er 770 m lang og er et kommunevandløb med 2 m udyrket bræmme. Kommunevejen deler vandløbet omtrent på midten. Mod nord findes spredte tjørn og hunderose på grøftekanten, og mod syd tæt på vejen gruppe af gl. ege, ask, tjørn og hunderose.

Målsætning

At bevare grøften og dens nære omgivelser som levested og ledelinie for dyr og planter

Tiltag og drift

2 m bræmmen bør holdes uden slåning.

2 m udyrket bræmme langs skelgrøften.

Brakbræmme overgår til høslæt.

3.33 Brakbræmme i Sønder Mortensmark

Beskrivelse

Brakbræmme på 20 m langs Sørup Å på 1,5 ha. Har været udlagt som brak i 2 år og er lidt lavere liggende end den dyrkede ager.

Målsætning

At drive arealet som eng med høslæt

Tiltag og drift

Arealet udlægges til eng med høslæt samt afpudsning iht., MVJ-aftale, fra 2004. Arealet må ikke gødskes, sprøjtes eller omlægges i aftaleperioden. Afpudsning af aggressive arter må først finde sted efter 15. juni. Ved høslæt bør der tages hensyn til reder og yngel.

Gammelt pigtrådshegn og ellesump i Grus folden

3.34 Grus folden

Beskrivelse

Grus folden er engen beliggende mellem Dronningehaven og Sørup Å. Engen er ca. 1,5 ha og har været afgræsset indtil 2000, hvor græsningen ophørte, da heget skulle fornyes. Siden har der været høslæt på engen. Engen har en lille vanding, og ca. halvdelen af en tilgrænsende ellesump indgår i græsningen. Engen har ikke været omlagt, men har været sprøjtet og gødsket, og som følge heraf er floraen ikke speciel. Engen og ellesumpen er omfattet af Naturbeskyttelsesloven §3. Der er indgået MVJ aftale om afgræsning af engen fra 2004.

Målsætning

Engen bevares som græsningseng. Græsningen omfatter tillige ca. halvdelen af ellesumpen.

Tiltag og drift

Det gamle hegn fjernes og der opsættes nyt hegn på ca. 550 m. Iht. MVJ aftalen må arealerne ikke gødskes eller sprøjtes, og der skal afgræsses med 0,3 til 1,0 dyreenhed. Afgræsning med kreaturer eller får.

3.35 Græsningseng ved avlsgården og græsningseng ved Rudegaard

Beskrivelse

Areal med vedvarende græs på ca. 2 ha ved avlsgården og 0,6 ha ved Rudegaard. Afgræsses med heste eller kreaturer. Arealet ved avlsgården er hegnet med vildthejn.

Målsætning

At drive arealet som græsningseng

Tiltag og drift

Vildthejnet ved avlsgården erstattes med elhegn så harer og råvildt kan fouragere på arealet.

Pyramidepopler - et kendetegn for Vennerslund.

Kastaniealléen fra syd.

3.36 Alléerne

Beskrivelse

Alléerne, der fra tre veje fører ind til godset, er med til at give landskabet karakter. Over 400 gamle hestekastanier over en strækning på 1.450 m lyser op i blomstringstiden i maj. Fra kirken fortsætter alléen med lind ind til Nyhuse. Mod Ønslev slutter alléen med pyramidepopler, som med årene næsten er blevet et kendetegn for Vennerslund.

Målsætning

At bevare alléerne som en vigtig del af herregårdslandskabet

Tiltag og drift

Allétræerne trimmes ca. hvert andet år ved beskæring af vanris. Pyramidepoplerne genplantes efterhånden, som de falder væk.

3.37 Parken

Beskrivelse

Parken er anlagt som en landskabspark efter engelsk stil med solitære træer, udsigtshøje, vandanlæg, og plæner der går i et med landskabet. Bagerst i parken resterne af en lindeallé og et ottekantet ridehus med stråtag fra 1935.

Målsætning

At bevare parken som en integreret del af godsmiljøet

Tiltag og drift

Havesøen og vandhullet i Sogården øst for parken trænger til oprensning. Bjørneklo ved havesøen skal bekæmpes, inden de breder sig.

4 Generel del

4.1 Vandhuller

Næsten alle vandhullerne er opstået i mergelgrave, som ofte har stejle skrænter og beplantning tæt på vandet. Mange af vandhullerne er tillige tilgroede og trænger til oprensning. Ved oprensningen skal det sikres, at vandhullerne får skrånende bredder på mindst én side. Bredhældning med et anlæg på mindst 1:5 er med til at sikre, at der også bliver lunt vand, som er til glæde for mange planter og dyr. Samtidig bør et vandhul også have dække, f.eks. vil en gråpil, der rækker lidt ind over vandfladen, i mange tilfælde være nok. Det opgravede materiale bør spredes.

De fleste af vandhullerne er beskyttet efter Naturbeskyttelsesloven §3. Der skal derfor søges om tilladelse fra amtet til at ændre tilstanden i vandhullet. Storstrøms amt har udgivet en folder om etablering af vandhuller.

Det er planen, at alle vandhuller skal beskyttes af en bræmme, enten af udyrket areal eller af buske, på 10 m bredde.

4.2 Levende hegn og småbeplantninger

Tidligere, for omtrent 100 år siden, var der flere levende hegn på ejendommen end i dag. Der er ryddet ca. 4.000 m hegn som hovedsagelig lå på de åbne marker. Til gengæld er der indenfor de sidste 15 år etableret ca. 2.500 m nye hegn, men disse er orienteret langs skel og dyrkningsgrænser.

Hegnene på Vennerslund er derfor en blanding af meget gamle hegn med relativ få arter og nyere hegn af "Hedeselskabstypen" med mange fremmede arter. Ved pleje af hegnene er det planen gradvis at fjerne de fremmede arter.

Ved plantning af nye hegn og småplantninger vil der blive anvendt hjemmehørende arter af løvfældende træer og buske og så vidt muligt af sydøstdansk herkomst. Stiklinger af gråpil er et godt eksempel på denne anvendelse.

Hegnene har stor betydning for vildtet både som levested og som ledelinie. Af hensyn til fugle, dyr og insekter er det vigtigt at have en græs- eller ukrudtsbræmme ved hegnets fod (fodpose). En sådan bræmme bør være 2 m bred og skal helst suppleres med en bar jordstribе (Sandringham, 2003). Særligt for jordrugende fugle er det af stor betydning at have rededækning om foråret (2 m bæltet), og en "insektbank" når kyllinger kommer frem. Barjordsstriben bruges af dyrene, når afgrøderne er våde, til at sole sig på, til at bale og til fødesøgning. Der for tiden ingen tilskudsmuligheder for anlæg af 2 m bræmmer og barjordsstriber.

Fræset barjordstribе og skovbryn ved Birkholm.

4.3 Skovbryn

Skovbrynene på Vennerslund er artsrige og smukke, og er samtidig levested for mange dyr og planter.

På steder med stort vildttryk, som det er tilfældet her, vil ny opvækst ofte blive holdt nede. Derfor kan det nogle steder blive nødvendigt i en periode at beskytte opvæksten i skovbrynet med hegn, medens indplantning sjældent vil være nødvendigt. Et åbent og vindblæst skovbryn er ikke attraktivt for vildtet. Der er ca. 3,2 km skovbryn indenfor naturplanens område. Heraf er 1 km beskyttet af en brakbræmme på 20 m.

Det anbefales i videst muligt omfang at beskytte skovbrynene med dyrkningsfri bræmmer, som både tilgodeser naturen og dyrkningen, idet der i forvejen ofte høstes mindre langs skovbrynene.

4.4 Brakarealer

Brakarealerne er en naturressource, som bør udnyttes for at øge naturværdien på ejendommen.

Brakken vil fortsat blive placeret på de dårligste boniteter, dvs. hovedsagelig på det inddæmmede areal af Sandtavlerne, hvor der er udtaget et samlet areal på ca. 22 ha. Herudover er der en 20 m bred brakbræmme langs skovbrynet i Dronningehave folden og på det lave areal langs med Sørup Å. Lokaliseringen af brakken har stor betydning, idet mange små brakarealer giver mere variation og natur.

På Sandtavlerne er der de senere år gjort et stort arbejde for at gøre det store brakareal mere varieret og vildtvenlig. Der er etableret ca. 3 km insektvolde, 2 ha med non food beplantninger og 2 ha holdes slået med kort vegetation. Hvert år anlægges 2 ha med nye vildtstriber, og langs brakmarkens yderkant er fræset en 2 m bred og 2,2 km lang barjordsstribе.

Insektvolde fungerer som overvintrings- og opformeringssted for insekter og edderkopper, og har stor betydning som redested for jordrugende fugle og som ledelinie for vildtet. En insektvold i kantbrak eller i dyrket mark har formentlig større værdi end i et brakareal. Insektvolde må på brakarealer ikke være højere end, at de kan pløjes væk. Det er planen at etablere yderligere i alt 1.600 m insektvolde omkring vildtremiserne. Insektvolde tilsås med tuegræsser.

Træer og buske som non food afgrøde i brak giver mulighed for at kombinere udtagningen med en vildtvenlig beplantning. Der gælder særlige regler for plantevalget, og beplantningen skal stævnes eller udtages efter 10 år. Beplantningen omkring vandhuller (§3 vandhuller er i

Storstrøms amt SFL udpeget) kan etableres som non food afgrøde eller iht. MVJ-aftale. Det er planen, at nye randbeplantninger skal erstatte læbælter af majs.

Slåning er tilladt fra 1.7 til 30.5. Hvis vegetationen holdes kort, er det også tilladt at slå i maj og juni måned. Slåning giver variation og genvækst i brakken og tilgodeser harer og visse fuglearter. P.t. slås brakbræmmerne flere gange om året for at forhindre ukrudtsspredning. For at skabe skjul og flere insekter kan det anbefales, at en bræmme nærmest skoven og åen ikke slås.

Vildtstriberne må højst udgøre 10% af brakjorden og højst være 6 m bredde. Vildtstriberne kan etableres ved pløjning, og må tilsås med landbrugsafgrøder med max. 25% udsæd eller med andre vildtafgrøder i normal udsædsmængde. På Sandtavlerne er anvendt havre, honningurt, olieør, alm. rajgræs og hvidkløver. Blandingen sås om foråret og tilgodeser både fuglevildt, harer og insekter. Isåning efter samme regler som ved vildtstriber er tilladt, men er normalt vanskelig, når brakken er gammel og veletableret.

Det er fra 2003 tilladt at fræse en 2 m stribe langs yderkanten af en brakmark. Dette kan have to formål, dels at være med til at begrænse spredning af aggressive ukrudtsarter til agerjorden, dels at virke som ledelinie for vildtet og være "tørreplads" for både fugle og dyr. Formentligt vil barjordsstriberne også gavne haren.

EU har i juni 2003 besluttet, at brak langs skovbryn, hegn, vandløb og søer fra 2005 kan udlægges med en minimumsbredde på 5 m og med et minimumsareal på 0,1 ha. Gennemføres ordningen i Danmark, vil det få vidtrækkende gode konsekvenser for naturbevarelsen. Som et eksempel vil den nuværende brakbræmme omkring Dronningehave folden kunne udstrækkes til alle skovbryn (3,2 km) og til de to gamle hovedgårdshegn (2,8 km).

Generelt kan det anbefales, at hegn, skovbryn og naturelementer med vandmiljø beskyttes af udyrkede bræmmer, gerne ved hjælp af brakudlæg.

4.5 Dyrkede marker

De dyrkede marker udgør ejendommens eksistensgrundlag, og markdriften forudsættes at være effektiv og rationel. Frem for at udarbejde restriktioner for dyrkningsfladen er der nedenfor nævnt nogle mulige tiltag, der kan fremme naturværdien.

Reduceret jordbearbejdning giver bedre livsbetingelser for mange jordbundsdyr. Pløjning bør derfor undgås, hvor det er muligt.

Høst bør ske fra midten af marken og udefter. Det mindsker risikoen for at dræbe harer, råvildt og jordrugende fugle.

Stubmarker giver gode fødemuligheder og skjulesteder for vildtet. Stubben bør derfor stå så længe som muligt.

Sprøjtning og gødskning kan give skader på småbiotoper og hegn. Undgå afdrift og hold afstand.

Sædskiftet bør varieres hvor der er mulighed for det.

4.6 Vildtagre

Vildtagre udgør en del af de dyrkede marker, og udlægges for at give vildtet ekstra dækning og fødeudbud. En vildtager er med til at forbedre levevilkårene for hele den vilde fauna.

Der er ingen dyrkningsmæssige restriktioner for vildtagre. De kan etableres og omlægges efter eget ønske. Brug af sprøjtemidler bør dog undgås af hensyn til insekter, der er vigtige for fuglenes unger.

Vildtagre kan med fordel placeres langs hegn, skovbryn og skel, og kan blive vigtige ledelinier for vildtet. Lange smalle stykker giver ofte større effekt end store arealer.

Der findes et stort udbud af arter/blandinger til vildtagre, som hver især er afhængige af, om formålet er dække, føde for dyrevildt eller fugle, eller en kombination heraf. Er hensynet insekter og fødesøgningsmuligheder for fugle og harer er en åben afgrøde bedst, og det kan ofte betale sig at spare på udsædsmængden.

Det er planen, at vildtagre af majs, hvis formål primært er dække for udsatte fasaner, gradvist udfases af nye varige beplantninger af buske.

5 Prioritering af forslagene

5.1 Naturplanens nøgletal

Det vil føre for vidt at gennemføre en egentlig cost-benefit analyse på de samlede forslag. Derfor er der i stedet beregnet nogle nøgletal for naturplanen.

<i>Remiser</i>	Bliver forøget fra 5,4 ha til 6,8 ha
<i>Barjordsstriber</i>	Bliver forøget fra 2,0 km til 4,2 km
<i>Insektvolde</i>	Bliver forøget fra 3,0 km til 4,6 km.
<i>Afgræsningseng</i>	Bliver forøget fra 3,8 ha til 16,0 ha med miljøvenlig drift
<i>Høslæt</i>	Areal med nyt høslæt på 1,5 ha
<i>Vandhuller</i>	Oprensning af 12 vandhuller, hvorved vandarealet øges betydeligt.
<i>Beskyttelsesbræmmer</i>	Ny 10 m beskyttelsesbræmme omkring 7 vandhuller
<i>Levende hegn</i>	Etablering af 300 m nyt hegn og 1.400 m erstatningshegn.

5.2 Priortering

Naturbevaring er en løbende proces, der må indordne sig godsets drift. Når der planlægges, bør bevaringen af den eksisterende natur prioriteres højest. Først herefter kommer naturgenopretning og nyetablering af natur. I praksis vil man dog oftest arbejde på flere fronter.

Naturelementerne nr. 3.4, 3.5, 3.29 og 3.35 er planlagt til udførelse i 2003. Naturelementerne nr. 3.13, 3.31 og 3.33 planlægges udført i 2004.

6 Kilder

DMU: *Livsbetingsfor den vilde flora og fauna på braklagte arealer, 1997*

Sjællandske Familielandbrug: *Dyrkningsmetoder, Brak som en biologisk, økonomisk og æstetisk ressource, 2003*

Storstrøms amt: *Kulturmiljøer, Nørre Alslev kommune, 2000*

Storstrøms amt: *Rapport om bekæmpelse af rød hestehov, 2003*

Storstrøms Amts hjemmeside: www.stam.dk, samt medarbejdere ved Natur- og Plankontoret

Trap: *Danmark, Maribo Amt, 4. udg. 1923*

Tybirk, K. & Haugaard, H.: *Naturplaner på bedriftsniveau, 2001*
www.sns.dk/natur/forskningsartikler/naturplaner

Tybirk, K & Holbeck, H.: *Skema og vejledning til udarbejdelse af naturplaner på bedriftsniveau, 2002*, www.lr.dk/planteavl/informationsserier/nyheder/lpnyhed

Studietur til Sandringham, UK, 2003

7 Bilagsfortegnelse

Bilag 1: Kort med afgrænsning af naturområdet og naturelementer

Bilag 2: Kort med SFL-områder, fredninger og beskyttelsesområder

Bilag 3: Kort fra omkring 1890